

חמישה בזחלים אבוד

חיים רוטקוף

באחד הקרבות הגדולים של צה"ל, בחור שנים האחרונים לפני מערכת סיני, התפרסם זחלם אחד. בעברו על פני מוצב א ייב, כדי לחלץ כוח מנותק, נפגע הזחלם על ידי באזוקה, יצא מכלל פעולה.

בתוך הזחלם ישב חיים רוטקוף, בן קבלן צבאי יליד פולין, פצוע מרסיסים בגבו. הוא קפץ עם חברו החוצה. גם שלושה חיילים אחרים נתקעו במקום. חמשה צעירים מצאו את עצמם בודדים, עמוק בשטח אויב. הם הבינו היטב מה פירוש הדבר: לפי הסימנים, היו אבודים.

חיים רוטקוף בא לפעולה בהתנדבות. הוא היה בדופשה כששמע על ההכנות, מיהר לחזור ליחידה. הוא לא היה אדם הנכנע לגורל. הוא הציע את ההצעה היחידה שנת קבלה על הדעת: יחד עם חבריו הסתער על המוצב החזק הקרוב ביותר, כמעט כבש אותו כולו מידי הערבים המופתעים. כשהגיעו לכביש הישראלי, מצאו כי שיירת יחידתם עוד נמצאת שם.

שעות אלה אחרי קחי האויב, בין חיים ומות, היו חוויה נוראה. חיים רוטקוף לא סיפר לאיש מה התרחש בלבו. בעיני כולם היה פשוט חייל חסון ששמר על קוררוחו בשעת משבר והציל את עצמו ואת חבריו.

אולם חברו הקרוב ביותר ידע אחרת. למחרת היום בא חיים להתארח אצלו. בערב, לפני שכבס לישון, העיר בחיור: "שמע, אם אקום פתאום בלילה, אל חיבהל" בלילה שמע החבר לפתע צעקות. הוא קפץ ממיטתו, ראה את חיים עומד וצועק מתוך שינה. הוא העיר אותו. איש לא היה מאמין כי חיים רוטקוף יכול בכלל לדעת סיוט מהו. ביחידה קראו לו "סמל מוראלי". הוא בא ממשק, שב עסק בעיקר בדייג. היינו יושבים ערבים שלמים איתו, צוחקים ושרים וצועקים, נזכר אחד החברים. בעיקר הצטיין חיים בשירת אופירות היתוליות, שפירסמו את שמו ברבים בכל רחבי היחידה.

כאשר קיבלה היחידה תחתונים לבנים ארוכים, הבין חיים מיד שיש כאן מקום לתעלול. הוא הלביש את חבריו בתחתונים אלה, הוריד אותם בתנועות באלס, הוביל אותם לאולם השקס. באמצע ההופעה האומנותית רבתי הרושם, גורשה הלהקה בבושת פנים על ידי המפקדים. אף כי היה סייר מצ'ין, היתה אהבתו האמיתית נתונה לחבלה, מקצוע שלא ניתן לו לעסוק בו. פעם, בהיעדר הקצינים, המציא משחק חדש: אריות ח'מר'הנפץ בחבילה הקשורה לחבל ארוך, הצתת החבילה תוך כדי זריקה. היה זה פאנטזי מקורי של חיים.

אחרי הופעות של פרשת הזחלים, ניסה חברו לבדור, לקח את חיים לפגישות עם חברתו. לאט לאט התאושש. הוא שם עינו על אחת הבנות, החל הולך עמה בדיוק כשנשלחה היחידה לקרבות סיני. הערתו של חיים, בן ה-19: "חבל".

הוא לא ידע עדיין כי נחלץ מוזהלם אחד רק כדי להקריב את חייו למען זחלם שני. באחד הקרבות הדרים ביותר של מערכת סיני נקראו חיים וחבריו לחלץ זחלם שפגע. בלי כוונה נכנסו לקו האש של עמדה מצרית חבויה. חמשה אנשים קפצו לתוך עמדה, אולם המקלעים המצריים פוררו את העמדה לאט לאט, הרגו את כל החמישה. רבטוראי חיים רוטקוף נמצא למחרת היום, נפגע על ידי עשרות כדורים בכל חלקי גופו.

טאנקים ותותחים מעץ

שאול מימון

"לסמל שאול מימון אישם בדרום, דרישת שלום מאשתך... הודיע הקריין ברידיו. שאול מימון לא שמע את ההודעה — הוא לא היה בחיים. יום לפני כן, באחד מקרבות הרמים בחצי האי, נפגע הטאנק בו ישב.

שאול הספיק לקפוץ מן הטאנק הבוער, אך הבחין לפתע כי חברו נשאר בפנים. הא חזר כדי להצילו. בלהבות נספו שניהם — הוא והחבר, אשר אחיו גר עמו בבית אחד בשיכון דורה בנתניה. שניהם נקברו בהר הרצל, אחרי שזוהו בעזרת בדיקות מיוחדות. לא היה זה סוף בלתי-צפוי לחייו של ה צעיר הרחב, נמרוד הקומה. הצבא קסם לו כל חייו. עוד בהיותו ילד בטרופולי השתמש בכשרונו וצבדוטידי כדי להכין טאנקים, תותחים ואקדחים מעץ. הוא שמר על תח ביב זה עד סוף ימיו. בדירה בשיכון דורה, שחדרה מסויידים בטעם מזרחי עליו, נשארו הארונות מלאים אוניות-קסנות, מחרוזות וקר שוטים דומים. האוניה הגדולה ביותר, שח' לונ תיה העגולים מוארים מבפנים בעזרת סוללה, נושאת בגאחה את השם "מרי" — שם אשתו ושם אחותו הקטנה, בת ה-11, הצעירה מבין 11 אחים ואחיות.

באלבום התמונות שלו, עליו כתב בכתב-יד לועזי יפה, "מימון סאוליו", ישנה רק אמונה אזורית אחת: תמונת טכס הנשואין, שנערך לפני עשרה חדשים במועדון תנועת החרות בנתניה, ואשר בו נמכרה עוגת הנשואין ב"הגרלה אמריקאית" במחיר 175 ל"י לקרן המגן. כל שאר התמונות הן צבאיות — שאול על הטאנק, שאול בתמרון, שאול באימונים ובחזרת אנשי היחידה. תמונה אחת מראה את מפקד הטאנק שאול מימון עומד בצריח, עובר בגאחה על פני ההמונים במצעד יום-העצמאות.

צבאיות זו מצאה לה גם ביטוי בהשקפות פוליטיות. הנער שעבד בחנות של אביו לצרכי אינסטלציה בטרופולי, היה בן 12 כאשר פרצו מהומות נגד היהודים בעיר זו. תשובתו היתה הצטרפות לארגון מחתרתי. אותה שעה סערה בארץ מלחמתם של אצ"ל ולח"י נגד הבריטים. מדי פעם נעלם שאול מן הבית. המשפחה שמרה לב כי תמיד אחרי היעלמות זו, הופיעה למחרת היום ידיעה בעתון-הבוקר, על פצצה שהתפוצצה במועדון או במחנה בריטי. פעמיים ניסה שאול לפרוץ את המצור הבריטי ולהגיע לארץ. פעמיים נתפסה הספינה על ידי הבריטים והחזרה לטרופולי. בפעם השלישית הצליח, הגיע לשורות אצ"ל. כעבור זמן-מה עלתה גם המשפחה, שוכנה זמנית בבית-העולים בנתניה.

אחרי שירותו בצבא הגיע גם שאול לבית-העולים. שם הכיר צעירה מטרופולי. הלך עמה ארבע שנים לפני שערך את החתונה, בה זכה ל-200 מתנות. מאז עבד קשה כפועל מתכת, חסך את כספו, הצליח לבסוף לסדר שיכון. ביום שנהרג היה צריך להיכנס לדירה. בכל זאת, את מטרותו העיקרית לא השיג. הוא רצה להיות קצין. הוא עבר קורס-קצינים, אך נכשל בשל אידיעות השפה על בריה. לפני שנקרא למלחמה, הגיש ערעור. ביום הששי קיבל את צו-ההתייבות. "תהיה אמיץ", ניסתה אמו לנחם אותו. "איפה", צחק שאול. "אני כל-כך מבוסס שקוראים לי".

השבוע עמדו ההורים על קברם,
קברם הרענן של יקירי העם
חללי הסיבוב השני,
שהקריבו את חייהם הצעירים
בחולות של רפיח,
במיצר הרי הגרנית של המיטלה,
בין גבעות אבו-עגילה
ובכל אשר נשאם גורל המלחמה
גורל אכזר, אך פקוח-עיניים
שפגע בטובים.

זוהרים
ההזוהרים
ריאזזוזה